

Sentinelles

Dones pioneres a Alcoi al SXXI

Un projecte de Gloria Segura Jordá

SISTEMA PÚBLIC
VALENCIÀ DE
SERVEIS SOCIALS

Les flors han sigut associades tradicionalment amb la receptivitat, amb la passivitat, amb l'espera, amb la copa plena o buida, amb la bellesa natural. Iconogràficament, en les tradicions orientals, manifesten estats d'il·luminació o d'alquímia interna. En les tradicions grecoromanes tenien una gran diversitat al·legòrica que les associaven a la primavera, l'aurora, la joventut o les virtuts. I cada espècie revela significats diferents. A través de la història de la seua representació visual en la pintura, l'escultura o el gravat, ens trobem davant intricats rams simbòlics. Hi ha flors, tant per al compromís amorós com per a l'amistat o la venjança, flors comestibles i flors verinoses. Totes elles solen mostrar una cosa interna, una parcel·la emocional de l'humà.

Gloria Segura Jordá només es pregunta sobre la complexitat que representa la categoria dona, sinó que també en denuncia clarament l'ocultació en qualsevol àmbit públic en general. Les flors i la vegetació, tan associades a allò femení, són resignificades com les carcelleres de la captura naturalitzada i consensuada de les dones. Els cossos florits de Segura són, per tant, violents, i podríem observar-los com a ferides obertes, tal com ho demostren algunes de les seues aportacions com a investigadora.[1] Ens presenta cossos malparats, cossos oberts de «refulgents colors» entre «flors nocturnes». I aquestes flors poden ser llegides també com a eines vindicatives per al camuflatge. No sols la visibilitat, anar a pit descobert és una via legítima de lluita.

Extret del text per a l'exposició Amagades,[2] «Refulgents colors de flors nocturnes», de **Javi Moreno**, professor, investigador i artista visual.

Grup d'Investigació FIDEX (Figures de l'excés i polítiques del cos)

CIA, Centre d'Investigació en Arts

[1]Sobre aquest tema, Gloria Segura va presentar la seua conferència «Ferides en l'art: el body art» en Feridas da ànima, SOBENFEE (Centro de Convenções Poeta Ronaldo Cunha Lima, Joao Pessoa, Brasil, 2013) o en el IX simposi nacional Art, Ciència i Compromís, GNEAUPP (Palau de Congressos i Exposicions, Sevilla, 2012). Després d'haver estudiat el màster universitari en Estudis Culturals i Arts Visuals. «Perspectives feministes i cuir/queer» (UMH, 2021-2022), ha començat a desenvolupar una investigació doctoral en la UA amb un enfocament feminista sobre la ferida dins de les arts visuals.

[2]Amagades, Gloria Segura Jordà, Càtedra d'Art Contemporani Antoni Miró, Universitat d'Alacant, Ajuntament d'Alcoi, 2023.

Han sigut moltes dones les que ens han deixat un ampli llegat històric i cultural a Alcoi. Dones empoderades en el seu temps, tal com van ser, entre altres; **Gabriela Abad Miró, Polín Laporta, Carmen Vidal, Ana María Vicent Zaragoza, Consuelo Palomar Francés...** aquestes dones van reforçar les seues capacitats per a tenir accés als recursos, al reconeixement i a la presa de decisions en totes les esferes de la seua vida personal i social. Elles no ho van tenir fàcil. La història d'aquestes dones, el que fa és recuperar i visibilitzar les dones que han estat sepultades sota el silenci de les fonts històriques. Al llarg de la història, moltes dones han lluitat per aconseguir un espai destacat en els diferents camps en els quals han desenvolupat la seua tasca i també en les indústries d'Alcoi, amb la corresponent tecnificació, com un espai reservat a l'univers masculí (enfront de les professions més femenines que tenen a veure amb les cures). Multitud d'avanços i costums han canviat al llarg dels anys gràcies al seu esforç, el qual, d'una manera o altra, ha marcat un abans i un després. Les dones han anat canviant la història del món i, per tant, també d'Alcoi, on sobretot s'ha fet més visible en les últimes dècades.

Mitjançant aquest projecte es pretén visibilitzar algunes d'aquestes dones que, en el segle XXI, són portadores d'un llegat contemporani. Parlem, doncs, de les dones del present. Elles són subjectes d'una història pròpia, complexa i diversa. Han trencat barreres, inspiren generacions i ara donen rostre i veu a les experiències del nostre temps i de la nostra ciutat.

Per totes les que van ser, per totes les que són i per totes les que seran.

Sentinelles

Sentinelles

Dones pioneres a Alcoi al SXXI

Carolina Alcaraz. Percussionista de reconegut prestigi internacional i docent.

Amparo Camps Ferrándiz. Presidenta d'Avançar, Associació per la igualtat d'oportunitats de les persones amb diversitat funcional d'Alcoi.

Rosanna Crespo Picó. Il·lustradora i autora de multitud de publicacions d'índole pedagògica.

Patxuka de Miguel Ibáñez. Llicenciada i Doctora en Història. Llicenciada en Antropologia Social i Cultural. Diplomada en Infermeria. Docent. Matrona.

Blanca Erum Gregorio. Consellera delegada del Grup Erum i CEO d'Europa i Àfrica.

Coral Erum Gregorio. Consellera delegada del Grup Erum i CEO d'Àsia i Amèrica.

Neus Ferri. Autora, cantant i compositora musical de reconegut prestigi internacional.

Dolors Font i Muñoz ('Dolo Font'). Poetessa i escriptora.

Susanna Francés i Tomás. Mestra, pionera en innovació educativa i assessora tècnica pedagògica.

Pilar Garcia Miralles. Fotògrafa i primera fotoperiodista a Alcoi.

Amàlia Garrigós Hernández. Periodista, locutora i presentadora reconeguda nacionalment.

Amèlia Gracia Calatayud.('Melines') Activista i exregidora de l'Ajuntament d'Alcoi.

Andrea Gilabert Brotons. Besneta, filla i membre de la Filà Marrakesch. Va ser la primera dona que va arrancar Diana en les Festes d'Alcoi.

Gemma Miralles Esteve. Autora, actriu i directora teatral de reconegut prestigi nacional.

Sari Miró Hinojosa. Jugadora de bàsquet femení en la primera divisió nacional amb l'equip Esclavas Alcoi.

Manuela Pascual Ruiz. Sindicalista i executiva de CC.OO. del sector del País Valencià i estatal.

Mari Francis Richart Yusta. Professora superior de dansa i ballet clàssic professional.

Carmen Sánchez Córdoba. Primera dona conductora d'autobusos de la Comunitat Valenciana.

Francisca Sempere Ripoll. Catedràtica d'Universitat, subdirectora de Qualitat i Innovació Docent de la UPV (campus d'Alcoi) i directora del Grup d'Investigació Clúster Innovació.

Palmira Torregrosa Giménez. Doctora en Història per la Universitat d'Alacant i directora del Museu Arqueològic Camilo Visedo Moltó d'Alcoi.

Carolina Alcaraz

ALCOI

PERCUSSIONISTA RECONEGUDA INTERNACIONALMENT.

És una percussionista de reconeguda trajectòria internacional. Va fer història en convertir-se en la primera dona alcoiana que va obtenir plaça en una orquestra professional, l'Orquestra de Córdoba, on continua brillant com a percussionista.

El seu virtuosisme l'ha portada a actuar com a solista en prestigiosos escenaris d'Espanya, Bèlgica, Colòmbia, Xile, els Estats Units, França, Finlàndia, l'Índia, Itàlia, Anglaterra i Mèxic. Entre els seus èxits més destacats es troba el primer premi en el prestigiós Torneo Internazionale di Musica 2002, un guardó que la va consolidar com una de les intèrprets més talentoses de la seua generació.

La seua passió per la música s'estén també a l'àmbit de l'ensenyament, i imparteix classes en nombrosos cursos i màsters i a joves orquestres al voltant del món. Comparteix el seu coneixement i experiència amb les noves generacions i les inspira a aconseguir el màxim potencial.

El seu esperit innovador la va portar a crear el grup de cambra Córdoba Música Viva, amb el qual aposta per projectes que fusionen la tradició amb l'avantguarda musical. També dirigeix "ConUCOpercusión", un concurs internacional de percussió que s'ha convertit en un referent per als joves talents de tot el món.

Carolina no solament és una intèrpret excepcional, sinó també una compositora creativa. La seua obra «Betelgeuse» per a trio de percussió va ser finalista en la International Percussion Competition de Luxemburg. A més, va realitzar l'adaptació del «Trio per un», de N. J. Zivkovic, per a la banda sonora del Viatge a la Lluna de G. Méliès.

El seu talent ha sigut reconegut per prestigiosos compositors com Juan de Dios García Aguilera, José Luis Turina, Leo Brouwer o Igmarr Alderete Acosta, els quals li han dedicat diferents treballs.

Carolina Alcaraz és un exemple de dedicació, passió i talent. La seua trajectòria inspira dones i homes de tot el món a perseguir els seus somnis i a trencar barreres en el món de la música.

Text de [Carolina Alcaraz](#)

Amparo Camps Ferrándiz

ALCOI

PRESIDENTA D'AVANÇAR, ASSOCIACIÓ PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS DE LES PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL D'ALCOI.

Dona feminista, activista dels drets humans i de la inclusió de les persones amb diversitat funcional. Malgrat les dificultats que ha enfrontat al llarg de la seua vida, Amparo s'ha convertit en un exemple de lluita i resiliència per a moltes persones.

Emprenedora nata, Amparo ha desenvolupat diferents activitats econòmiques, des de gestionar una papereria en el Mercat de Sant Roc fins a vendre productes de bellesa i cosmètica o, fins i tot, ser venedora ambulant de loteria nacional. El seu esperit emprenedor i la seua tenacitat li han permés construir una vida independent i autònoma, una de les seues majors prioritats.

Militant activa del moviment de vida independent i de moviments feministes, Amparo exigeix ser tractada com una ciutadana més i reivindica els seus drets per a viure en igualtat d'oportunitats. Des de jove, ha buscat els suports necessaris per a prendre les seues pròpies decisions en el seu dia a dia, des de menjar fins a com moure's per la ciutat.

El seu compromís social l'ha portada a ser membre del Moviment Internacional de Vida Independent i presidenta d'Avançar, l'Associació per la Igualtat d'Oportunitats de les Persones amb Diversitat Funcional d'Alcoi.

Amparo estima la seua ciutat i les comarques on viu, i ha militat en partits polítics amb polítiques afins als valors comunitaris i de transformació social, buscant sempre una millor qualitat de vida per a totes les persones. La seua lluita constant ha sigut enderrocar les parets de vidre que limiten la participació i el desenvolupament de les persones amb discapacitat.

Amparo Camps Ferrándiz és una dona admirable que inspira amb la seua força, determinació i compromís amb la justícia social. El seu exemple ens convida a reflexionar sobre la importància de la inclusió, la igualtat i la lluita pels drets de totes les persones.

Text d' [Amparo Camps Ferrándiz](#)

Rosanna Crespo Picó

ALCOI

IL·LUSTRADORA I AUTORA DE MULTITUD DE PUBLICACIONS D'ÍNDOLE PEDAGÒGICA.

Llicenciada en l'Escola d'Art i Disseny d'Alcoi, Rosanna ha desenvolupat una prolífica carrera a la il·lustració. Ha il·lustrat més de 40 contes infantils i 300 llibres de text per a editorials d'àmbit nacional.

La seua creativitat i passió per la il·lustració es reflecteixen en les seues obres, que es caracteritzen per la qualitat, originalitat i contingut pedagògic. Rosanna ha aconseguit seduir lectors de totes les edats amb les seues il·lustracions captivadores i personatges entranyables.

La seua producció creativa la posiciona com una de les il·lustradores més destacades de la regió, amb una trajectòria reconeguda en l'àmbit local, autonòmic i nacional.

Text de **Rosanna Crespo Picó**

Patxuka de Miguel Ibáñez

PAMPLONA

MATRONA, DOCTORA EN HISTÒRIA I DOCENT

La relació de Patxuka amb la ciutat d'Alcoi comença en 1986, quan va obtenir el primer contracte com a matrona en un hospital. Aquell centre es caracteritzava per un enfocament adreçat a brindar suport i tractar amb respecte les dones que hi acudien a donar a llum. En eixa mateixa època, també va iniciar la seua trajectòria arqueològica en el Museu Arqueològic Camilo Visedo Moltó excavant en l'emblemàtic jaciment del Puig.

Al llarg dels anys, la seua carrera professional com a matrona la va portar a recórrer un ampli territori i a treballar en diversos hospitals. En 2017, va tornar a un hospital que, hui dia, és un referent pel que fa a la cura maternal pel seu enfocament respectuós envers les dones i els xiquets, que integra les parelles i els proporciona el millor ambient possible per a l'experiència del naixement.

La seua labor com a matrona no li ha impedit continuar amb la seua passió per la investigació de la història d'Alcoi. A través de l'estudi de les restes humanes i l'osteobiografia, ha aconseguit recuperar històries de la vida dels habitants d'aquestes terres des de la prehistòria. D'aquesta manera, ha pogut conèixer tant les persones que van construir el passat com a les que construiran el futur.

Alcoi és, per tant, l'única ciutat on Patxuka ha pogut desenvolupar les seues dues vocacions: exercir com a matrona i poder investigar com osteoarqueòloga.

Text de *Patxuka de Miguel Ibáñez*

Blanca Erum Gregorio

ALCOI

CONSELLERA DELEGADA DEL GRUP ERUM I CEO D'EUROPA I ÀFRICA

És consellera delegada del Grup Erum i, al seu torn, CEO d'Europa i Àfrica. És llicenciada en Administració i Direcció d'Empreses per la Universitat Politècnica de València en l'especialitat d'Empresa Industrial.

Entre les responsabilitats de Blanca Erum al capdavant de l'empresa, es troben les àrees d'innovació, operacions, disseny i sostenibilitat.

En l'actualitat, Blanca és membre de diferents juntes directives, entre les quals destaquen la d'AIMPLAS (Institut Tecnològic del Plàstic), AVEP (Associació Valenciana d'Empresaris de Plàstics) i ITENE (Institut Tecnològic de l'Embalatge, Transport i Logística); també pertany al Consell Assessor de la Universitat Politècnica de València (UPV).

Ha centrat el seu treball en la tasca de situar Erum com una empresa referent en el sector treballant estretament amb els diferents instituts tecnològics.

Entre els seus assoliments, destaca haver el d'haver estat reconeguda per entitats de renom i formar part del rànquing de líders econòmics del futur de Choiseul durant dos anys consecutius, i del Top 100 dones líders a Espanya, en el 2020.

El Grup Erum és un grup d'empreses independents de capital espanyol amb 85 anys d'història, i que ha anat evolucionant, diversificant-se i internacionalitzant-se fins a arribar a englobar un gran projecte de més de 3.000 persones amb presència en els 5 continents i posició en sectors pioners de tendència i tecnologia. Està especialitzat en la injecció de plàstic que utilitza materials reciclats fins a un 100 % i l'ecodisseny per a optimitzar la reciclabilitat dels productes i també funciona amb l'economia circular col·laborativa mitjançant logística inversa. Està present en diferents sectors com el tèxtil, la cosmètica, l'alimentació, la indústria de l'automoció, la gestió de residus, l'assessoria mediambiental, les energies netes amb sistemes agrovoltaics o seguretat viària.

Al costat dels seus germans, Juan Manuel i Coral, Blanca forma part de la quarta generació d'una família d'empresaris que va nàixer l'any 1939.

Text de **Blanca Erum Gregorio**

Coral Erum Gregorio

ALCOI

CONSELLERA DELEGADA DEL GRUP ERUM I CEO D'ÀSIA I AMÈRICA

És consellera delegada del Grup Erum i exerceix les funcions de CEO d'Àsia i Amèrica. És llicenciada en Administració i Direcció d'Empreses per la Universitat Politècnica de València en l'especialitat d'Empresa Industrial.

La gestió empresarial de Coral ha rebut diferents reconeixements de prestigi, com el Premi Europeu a la Dona Emprenedora en 2019, el Premi a la Internacionalització EY 2018, el Segell d'Igualtat de l'Associació d'Empresàries, Professionals i Directives d'Alacant, o el Premi a la Trajectòria Empresarial per la Cambra de Comerç 2022. També forma part d'associacions com WAS (Women Action Sustainability) i ocupa diferents càrrecs i responsabilitats en associacions del sector que potencien la imatge d'Alcoi i de la indústria de la zona dins i fora d'Espanya.

En l'actualitat, Coral Erum és l'encarregada de promoure iniciatives adreçades a l'impuls de la sostenibilitat i el medi ambient, com el projecte pioner RTS d'economia circular col·laborativa o el lideratge del govern corporatiu i l'estratègia del grup, a més de la posada en marxa d'accions socials i solidàries.

El Grup Erum és un grup d'empreses independents de capital espanyol amb 85 anys d'història, que ha anat evolucionant, diversificant-se i internacionalitzant-se fins a arribar a englobar un gran projecte de més de 3.000 persones amb presència en els 5 continents i posició en sectors pioners de tendència i tecnologia.

Està especialitzat en la injecció de plàstic que utilitza materials reciclats fins a un 100 % i l'ecodisseny per a optimitzar la reciclabilitat dels productes i també funciona amb l'economia circular col·laborativa mitjançant logística inversa. Està present en diferents sectors com el tèxtil, la cosmètica, l'alimentació, la indústria de l'automoció, la gestió de residus, l'assessoria mediambiental, les energies netes amb sistemes agrovoltaics o seguretat viària.

Al costat dels seus germans, Juan Manuel i Blanca, Coral forma part de la quarta generació d'una família d'empresaris nascuda l'any 1939.

Text de [Coral Erum Gregorio](#)

Neus Ferri

ALCOI

AUTORA, CANTANT I COMPOSITORA MUSICAL.

Neus Ferri porta tota la seua vida dedicada a la música en diferents vessants.

Cantant i corista de sessió, intèrpret en musicals, professora de cant modern, autora i compositora de tres discos en solitari i d'alguns senzills, vocalista en nombroses bandes de diversos estils, Neus abasta amb la seua veu des del jazz fins al heavy-metal. Va estudiar dansa de xicoteta i música moderna des dels 15 anys, va fer estudis de Logopèdia i Magisteri Musical a la Universitat de València, però, sobretot de cant modern durant molts anys en diferents escoles i amb professors particulars.

En l'àmbit estatal, es va donar a conèixer com a intèrpret a través de la primera edició espanyola del programa La Voz (2012) i del qual va ser finalista. Aleshores, Neus va agafar les regnes de la seua carrera en solitari i, després de publicar el primer treball, Aquí me tienes, de la mà de Warner Music Spain i sota la producció de José de Castro, Jopi, va ser finalista dels premis Carles Santos de la Música Valenciana de 2019 amb el seu segon disc d'estudi Canciones de amor al odio, editat per Maldito Records i produït per Pachi Gacía Alís. Ha presentat les seues formacions i treballs en cartells com el del Festival de Jazz d'Elx (2013) o el Montgorock (2019) i és una de les joves artistes valencianes amb més trajectòria professional.

Per la seua versatilitat vocal, Neus ha estat sempre elogiada tant per professionals com pel públic i ha obtingut diversos premis.

Actualment, està de gira com a corista i guitarrista acústica amb l'artista Melendi, alhora que presenta el seu tercer treball en solitari, Llar (Maldito Records, 2022), un treball amb el qual ha tornat a la seua llengua materna i a les seues arrels i que ha tingut una preciosa acollida per part del públic, la crítica i els mitjans de comunicació.

Text de [Gilberto Dobón](#)

Dolo Font i Muñoz

ALCOI

POETESSA I ESCRIPTORA.

Va nèixer a Alcoi el juliol de 1965. És una poetessa reconeguda per la seua veu única i personal que ha contribuït a la literatura valenciana.

En 1989 va publicar el seu primer llibre de poesia en valencià, *Obertura de portes endins*, presentat per Adrián Miró; aquest fet la va situar com la primera poetessa en valencià d'Alcoi en cent anys. La seua obra ha sigut guardonada amb diversos premis, com el premi de poesia en valencià Joan Chabàs de Dénia en 1990 pel seu llibre *Càntics saurís*.

Dolo Font ha publicat tres llibres de poemes:

Obertura de portes endins (1989)

Càntics saurís (1990)

Salamandrines veus al mur (1991)

El seu tercer poemari es va publicar en una edició bilingüe valencià-castellà i el va presentar a Las Palmas de Gran Canària.

Des de 1993, ha estat inclosa en el «Qui és qui de les lletres catalanes», una base de dades de referència en l'àmbit literari català. Ha col·laborat en diverses publicacions, com ara *Creatures* (Alcoi), *Llampec d'espurnes* (València) i *Artistes i poetes. Tribut a Joan Valls* (Alcoi).

Dolo també ha desenvolupat una notable labor periodística. Va escriure poemes en una columna quinzenal en Beabà, «Beabà veu del Serpis»; en el portal Comarcal.net i va participar en la fundació de la revista literària *El peu restant*, on va publicar regularment fins a la desaparició de la publicació en 2004.

De 2005 a 2018 va estudiar francès i anglés en l'EOI d'Alcoi.

Encara que no ha tornat a publicar des de llavors, continua escrivint poesia amb la mateixa passió i dedicació de sempre.

Text de **Dolo Font**

Susanna Francés i Tomás

ALCOI

MESTRA, PIONERA EN INNOVACIÓ EDUCATIVA I ASSESSORA TÈCNICA
PEDAGÒGICA.

Susanna Francès i Tomás és dona, mare, mestra, coautora de material didàctic per a l'escola, assessora tècnica pedagògica en els extingits CEP, pionera en innovació educativa, lluitadora per una escola pública i valenciana, activista en multitud d'altres facetes que emplen la seua vida i, ara, jubilada.

La Llei d'Ús i Ensenyament del valencià (LUEV) de 1983 va ser la clau que va obrir tots els panys. De fet, va ser la norma que va regular l'ús normal i oficial del valencià i va establir els criteris d'aplicació en l'administració i l'ensenyament. Va ser aleshores quan s'inicià tot un procés de promoció i foment de la llengua pròpia. Susanna, entre altres mestres, es capficaren de ple a fer efectiva la rehabilitació en l'escola d'una de les senyes d'identitat més peculiars d'aquestes terres, el valencià. L'elaboració de material com ara les auques, projectes didàctics i dossiers, que abraçaven una gran diversitat temàtica, van omplir de recursos els docents d'aquell temps i van contribuir a donar al professorat una formació capdavantera i de qualitat.

Com a mestra, va encomanar el seu tarannà alegre al seu alumnat pel fet de ser una persona molt apassionada en tot allò que ensenyava i, encara ara, recordada amb estima.

Va rebre multitud de premis institucionals, no solament per les seues publicacions d'innovació pedagògica, sinó també com a docent amb els seus aprenents.

Els vora 40 anys de docència van emplenar la seua vida de polsim de clarió i de documents de word, tot mostrant una capacitat sublim per acoblar-se als avanços tecnològics i a les necessitats de cada moment. Per a la resta de mestres ha sigut, sempre serà i és, un referent per la seua constància, determinació i passió.

Finalment, cal destacar, en aquest any de celebració dels 100 anys del naixement del poeta Estellés, la contribució que Susanna va fer a la figura del poeta l'any 2013. Vicent Andrés Estellés, la veu del teu poble és un material curricular que abraça des de l'etapa infantil fins al batxillerat, i una aposta per omplir l'escola de poesia en la nostra llengua i de la nostra gent perquè «seràs, per a sempre, poble».

Text de **M. B. M.**

Pilar García Miralles

ALCOI

FOTÒGRAFA I PRIMERA FOTOPERIODISTA A ALCOI.

Pilar García Miralles s'ha dedicat professionalment, durant 30 anys, a la fotografia, tant d'estudi com publicitària i comercial, als catàlegs per a empreses, a les bodes i comunions o el fotoperiodisme. Considerada la primera dona que ha treballat com a fotògrafa en la premsa local alcoiana, va formar part del periòdic Ciudad. No li han regalat res. Ha hagut de guanyar cada mil·límetre de professionalitat a base de treball i esforç, una cultura de la qual es va impregnar al si de la seua família, especialment de l'exemple de la seua mare, Maruja, una dona feta en el món obrer alcoià de les bambuneres amb els principis llibertaris del sindicalisme anarquista.

Pilar arriba a la fotografia de la mà de José Carbonell, un mestre de la imatge no reivindicat com es mereix. Treballa amb ell en Yem Spectrum Cànon i, quan el mestre marxa a Barcelona, es queda al capdavant de Yem. Fins al 2009, explora tots els camps de la fotografia i es reinventa amb la seua Nikon a través de les formes, llums, ombres, reflexos i colors.

En 2015, amb la seua generositat, cedeix 2.000 fotografies a la Fototeca Municipal procedents la majoria del seguiment d'obres públiques del Pla ARA (Arquitectura i Rehabilitació Alcoi) en les dècades dels 80 i 90 del segle XX.

I ací segueix, amb la seua mirada de fotògrafa, atenta sempre als vaivens de la vida.

Text de [Ramón Climent Vaello](#)

Amàlia Garrigós Hernández

ALCOI

PERIODISTA, LOCUTORA I PRESENTADORA AMB RECONeixEMENT NACIONAL.

“La banda sonora de la meua infantesa és la melodia rítmica que generaven els telers de les fàbriques. Una cantarella que ressonava al meu cor, cada dia, durant el camí de ma casa a l’escola”.

La periodista alcoiana Amàlia Modesta Garrigós Hernández és una de les veus autoritzades de la comunicació a la Comunitat Valenciana. Més de tres dècades de ràdio i televisió avalen la seua trajectòria.

Llicenciada en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona, va iniciar la seua carrera professional als informatius de Televisió Espanyola abans d’aterrar a València, el 1989, per a posar en marxa la primera ràdio pública, Ràdio 9.

Va ser una de les cares més populars dels primers anys de la televisió valenciana, Canal Nou, amb espais de debat com «Carta Blanca», i veu emblemàtica de programes radiofònics d’actualitat, informació general, institucional i política, i es va especialitzar en la gestió de continguts culturals. Entre l’abundància de propostes que ha cultivat cal destacar l’intimista «Passatge a la nit», el magazín de cap de setmana, «El jardí de les delícies» o l’informatiu «Alta Fidelitat».

Va ser distingida pel Col·lectiu de Músics Ovidi Montllor amb el Premi al Suport a la Música en Valencià 2013, i el Premi a Millor Programa d’Innovació 2015 de Ràdio Associació de Catalunya pel pòdcast «El Mural», que va ser emés per més d’una trentena d’emissores municipals i universitàries i que també va ser reconegut com a millor proposta sonora del 2016 als Premis Tirant. En 2018 va rebre el guardó de la revista digital Tres Deu a millor contingut radiofònic pel programa amb el qual va estrenar la ràdio d’À Punt, «Territori Sonor».

Ha esdevingut referent de la producció sonora amb projectes com el dedicat a les arts escèniques, «Les cinc llunes», per a la ràdio pública valenciana; «Música en construcció», per al Centre Cultural La Beneficència; «El viatge d'Irta», el primer audiollibre juvenil en valencià; «Sona Cultura», per a València Extra o el pòdcast de la revista Beat València.

La seua tasca en la divulgació cultural es desplega actualment en el projecte pioner d'un pòdcast museístic valencià, CCCC Pòdcast, del Centre del Carme Cultura Contemporània, que ha rebut el reconeixement a Millor Pòdcast d'Innovació 2023 dels Premis Sonor, convocats per Catalunya Ràdio. Enguany també ha publicat vint episodis del primer pòdcast d'una editorial valenciana, «Llegim a l'andana», d'Andana Edicions, dedicat a la literatura infantil i juvenil.

Ha col·laborat en diversos llibres col·lectius sobre ensenyament públic, música, llengua i mitjans de comunicació.

Amàlia diu que està unida, umbilicalment, al seu Alcoi natal. Li agrada passejar per la ciutat mantenint una mirada primigènia que li fa apreciar el llegat singular de l'arquitectura fabril i els edificis modernistes de gran bellesa.

(Text publicat en El Nostre Ciutat en setembre de 2023 quan va ser pregonera de la Fira Modernista d'Alcoi).

Text de [Amàlia Garrigós Hernández](#)

Amèlia Gracia Calatayud ('Melines')

ALCOI

ACTIVISTA I EXREGIDORA DE L'AJUNTAMENT D'ALCOI.

«Els filòsofs diuen que la felicitat es troba compartint amb els altres i aprenent d'ells. Tal vegada és el que, inconscientment, faig quan soc incapaç de mantindre'm al marge del que m'envolta.»

Melines ha dedicat una gran part de la seua vida laboral al món escolar. Durant 29 anys, va ser comercial de dues editorials valencianes per a les quals visitava col·legis i instituts de les comarques centrals. També ha desenvolupat altres activitats com a telefonista en un centre farmacèutic o comercial d'una revista local.

El seu compromís amb l'educació la va portar a ser regidora a l'Ajuntament d'Alcoi durant una legislatura.

La defensa del valencià ha sigut una constant en el seu activisme. Va ser presidenta de l'AMPA del col·legi dels seus fills quan s'incorporaven les línies en valencià, i també és membre de la Coordinadora per l'Ensenyament en Valencià des que es va fundar.

L'associacionisme és un pilar fonamental en la vida de Melines. Com a feminista, participa en el Col·lectiu 8 de Març. En l'àmbit social i cultural, és membre del Club d'Amigues i Amics de la UNESCO des de 1973 i, des de 2020, ocupa la presidència de l'associació.

A més, Melines participa activament en altres entitats locals i nacionals, com La Carrasca i Avançar.

Text de [Amèlia Gracia Calatayud](#)

Andrea Gilabert Brotons

ALCOI

BESNETA, FILLA I MEMBRE DE LA FILÀ MARRAKESCH.

Va ser la primera dona que va arrancar Diana en les Festes d'Alcoi.

Besneta, filla i membre de la Filà Marrakesch. A casa sempre ha entrat el mateix vestit fester. Fi, elegant i amb metalls daurats. El vestit de moro, d'un total de 14 filaes, que va veure arrancar aquella Diana de l'any 2015 a la Bandeja d'una plaça d'Espanya de gom a gom, on els aplaudiments no cessaven i on la gent seguia pels carrers del recorregut dianer les 11 components dels Marrakesch. Elles, cadascuna amb una història al darrere. Elles, que complien un somni totes plegades. Aquells moments, instants, mirades i sentiments que sempre, amb estima, quedaran ja en el nostre record. VISCA SANT JORDI!

Text de [Andrea Gilabert Brotons](#)

Gemma Miralles Esteve

ALCOI

AUTORA, ACTRIU I DIRECTORA TEATRAL RECONEGUDA NACIONALMENT.

Llicenciada en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona amb un màster en Estudios Avanzados de Teatro per la Universitat Internacional de la Rioja, compagina la tasca d'actriu i de directora d'escena. Com a intèrpret de teatre, ha treballat amb la Sala Beckett, Bambalina Teatre, La Pavana o el Teatre Nacional de Catalunya. Quant a obres, hi destaquen El miracle d'Anna Sullivan, Pasionaria o Primera història d'Esther. També en el món audiovisual, ha participat en algunes sèries com Les Moreres o Bon dia, bonica. Amb la companyia La Dependent, ha dirigit sis obres de l'autor valencià Pasqual Alapont amb títols com Una de quatre formatges (2007), així com altres funcions de diferent autoria, la darrera, Consciència (2023). Amb altres companyies hi destaquen les obres Cyrano de Bergerac (1998); Construyendo a Verónica (2004); Els contes dels Grimm (2009); Historia de una maestra (2019); El método Grönholm (2020), codirigida amb Rebeca Valls; o Barahúnda (2020), d'Isabel Caballero i produïda per l'IVC al Teatre Rialto. També ha fet de directora d'actors en sèries com Socarrats o Check-in-hotel, d'Albena, i Canal 9.

Com a dramaturga, després d'haver escrit algunes obres infantils i adaptacions per a Fòrum Teatre i Educació, va escriure De Sukei a Naima (2016) amb la qual va rebre el Premi Ciutat de València de Teatre en Valencià i el de la Crítica de l'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana. També Separeu-vos junts (2018), amb la qual participa també com a actriu, produïda per La Dependent i dirigida per Pepa Miralles.

Ha escrit un parell d'obres amb la dramaturga Irene Pérez: *Consciència i L'altra cara de la Lluna*. També va participar en el IV Torneig de Dramatúrgia de l'IVC amb l'obra *Tocant el cel*. Ha col·laborat en l'autoria de l'obra *El viatge impossible*, d'Escena Erasmus, de Crit Teatre (2021).

En la seua faceta com a docent, ha impartit cursos i tallers de teatre en diferents escoles i centres a Barcelona i a València.

Actualment, participa en l'obra *Les troianes*, en la versió de Josi Alvarado, dirigida per Santiago Sánchez i amb producció de l'IVC.

Text de [Gemma Miralles Esteve](#)

Sari Miró Hinojosa

ALCOI

JUGADORA DE BÀSQUET FEMENÍ EN PRIMERA DIVISIÓ NACIONAL AMB L'EQUIP ESCLAVAS D'ALCOI.

Sari Miró va formar part com a jugadora de l'equip Esclavas de bàsquet que l'any 1970 va ascendir a la Primera Divisió Nacional de bàsquet femení i que es va mantenir en categoria nacional durant unes quantes temporades. Aquesta circumstància va tenir una gran repercussió a la nostra ciutat i va deixar uns records inesborrables, tant en Sari i les seues companyes, com en els entrenadors, tècnics, col·laboradors i en l'afició que en aquell moment va donar suport a l'equip acudint massivament als partits.

El bàsquet va representar per a ella una forma sana d'enfocar la vida a través dels valors de l'esport. En aquesta etapa de la vida de Sari i de la resta de companyes seues de l'equip es van crear uns llaços d'amistat que les van unir per a sempre.

En l'actualitat, Sari és una reconeguda artista plàstica que ha exposat en multitud de llocs del territori nacional, forma part de DAR (Dones Artistes Rurals) i del Col·lectiu DAMAC (Dones Artistes de la Mancomunitat Alcoià i Comtat), on es promou la presència de dones en l'oferta artística i cultural. Actualment, està immersa preparant la seua pròxima exposició individual.

Text de [Sari Miró Hinojosa](#)

Manuela Pascual Ruiz

ALCOI

SINDICALISTA I EXECUTIVA DE CC.OO. DEL SECTOR DEL PAÍS VALENCIÀ I ESTATAL.

Manuela Pascual Ruiz, nascuda a Alcoi el 27 de desembre de 1961, és una dona que ha forjat el seu camí a base d'esforç, tenacitat i d'un profund compromís social. La seua història és un exemple de superació personal i de lluita per la justícia i el benestar de les persones.

En la seua infància i joventut, Manuela va créixer al si d'una família treballadora humil. El seu pare, treballador agrari, i la seua mare, dedicada a la neteja, li van inculcar valors com la responsabilitat, la solidaritat i la lluita per un futur millor. Quan tenia 13 anys, la vida li va assestar un colp dur amb la defunció del seu pare, la qual cosa la va obligar a deixar els estudis i a començar a treballar per a ajudar la seua família.

Quant a la seua trajectòria professional, el seu esperit lluitador la va portar a treballar en diversos sectors, com el tèxtil i el comerç. Des de molt jove, es va sentir compromesa amb la defensa dels drets dels treballadors, la qual cosa la va portar a afiliar-se al sindicat CC.OO. La seua dedicació i capacitat la van portar a ocupar càrrecs rellevants dins del sindicat, com ara el de secretària general de CC.OO. de les Comarques Centrals durant dotze anys o el de responsable del sector tèxtil i de la confecció a la comarca. En l'actualitat, ostenta la Secretaria de Formació de CC.OO. PV, un càrrec des del qual continua treballant per la millora de les condicions laborals i la justícia social.

Es defineix com una persona resolta, resolutiva i generosa. No ignora els reptes i s'enfronta als conflictes amb valentia i determinació. La seua constància i dedicació al treball són admirables, sempre buscant la millora i el progrés, especialment en l'àmbit social i econòmic. La seua passió i conviccions són la base del seu èxit, entés aquest com la satisfacció de ser una agent activa en la construcció d'un món millor.

Manuela se sent agraïda per tot el que ha après, viscut i compartit al llarg de la seua vida. La seua experiència l'ha convertida en una dona forta, resilient i compromesa amb la lluita per un futur més just i equitatiu. El seu exemple és una inspiració per a tots aquells que creuen en la força del treball, la solidaritat i l'esperança.

Text de [Manuela Pascual Ruiz](#)

Mari Francis Richart Yusta

ALCOI

PROFESSORA SUPERIOR DE DANSA I BALLET CLÀSSIC PROFESSIONAL.

Mari Francias Richart Yusta va nèixer el 3 d'octubre de 1950 a Alcoi. És coreògrafa del primer ballet que va aparèixer a les festes d'Alcoi en 1974, impulsat per Lluís Sánchez i José Luis Masanet de la Filà Xano.

Es va formar a l'Escola Municipal de Belles Arts (dependent del Conservatori d'Alacant) i realitzà multitud de cursos a València, Madrid i Barcelona.

Ha desenvolupat la seua professió com a professora de ballet clàssic, amb experiència en formació i com a ballarina professional.

Quant a la seua experiència com a ballarina, ha actuat en el Teatre Principal de València, en el Teatre Romea de Barcelona i en gales conjuntes de professionals i estudiants en el Teatre Juan Tena de Barcelona. Va rebre classes de dansa espanyola amb Pepe Espadero a Alacant.

Pel que fa a la seua part docent, ha sigut professora de ballet clàssic en acadèmia i ha impartit classes al Conservatori d'Alcoi.

Va ser impulsora de les primeres classes de manteniment i creadora de la Companyia Dansa Alcoi Coda, fundada, en 1985, al costat de Trini Miró. Van dur a terme representacions per tota la Comunitat Valenciana. Va ser directora del Conservatori 'Alcoi des de 1993 fins a la seua jubilació en 2016.

Actualment, continua la seua passió per la dansa.

Text de **Mari Francis Richart Yusta**

Carmen Sánchez Córdoba

BAÑOS DE LA ENCINA, JAÉN

PRIMERA DONA CONDUCTORA D'AUTOBUSOS DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

Carmen Sánchez Córdoba, és un exemple de lluita i superació. La seua història ens inspira a trencar barreres i a lluitar pels nostres somnis, sense que importen els obstacles que se'ns presenten.

Carmen, nascuda en un poblet, es va veure obligada a anar de ben xicoteta a un internat de València per les circumstàncies de l'època. Més tard, la seua família es va traslladar a Alcoi per motius de treball.

Es va casar jove i va tindre un fill, però prompte va sentir la necessitat de fer alguna cosa més amb la seua vida. Va intentar ser policia local, però va ser rebutjada per dos centímetres d'altura. Sense rendir-se, es va decidir a obtenir el carnet d'autobús impulsada per la seua passió per viatjar.

Quan va buscar treball com a conductora, Carmen es va trobar amb la discriminació pel fet de ser dona. Moltes empreses dubtaven de la seua capacitat i l'associaven amb rols tradicionals. No obstant això, la seua perseverança la va portar a l'antiga estació d'autobusos d'Alacant, on li van donar l'oportunitat de demostrar la seua vàlua.

Amb esforç i dedicació, Carmen es va convertir en la primera dona conductora d'autobusos de la Comunitat Valenciana. El seu camí no va ser fàcil, però va enfrontar prejudicis i es va guanyar el respecte amb el temps. La seua experiència és un símbol de la lluita per la igualtat de gènere en l'àmbit laboral.

Carmen ha dedicat 38 anys al seu treball com a conductora, i ha acabat guanyant-se l'estima dels seus companys i companyes i dels usuaris i usuàries. La seua història és un exemple inspirador per a les noves generacions que demostra que les dones són capaces d'aconseguir qualsevol meta que es proposen.

Text de [Carmen Sánchez Córdoba](#)

Francisca Sempere Ripoll

ALCOI

CATEDRÀTICA D'UNIVERSITAT, SUBDIRECTORA DE QUALITAT I INNOVACIÓ
DOCENT DE LA UPV (CAMPUS D'ALCOI) I DIRECTORA DEL GRUP D'INVESTIGACIÓ
CLÚSTER INNOVACIÓ.

El seu desenvolupament professional se sustenta en el seu perfil docent i investigador, però des de l'inici de la seua activitat, ha treballat en l'àmbit empresarial en empreses de diversos sectors del teixit industrial: Grup Marjal, Mercadona, Artenvas, Arbora, Color Baby, Serpis, Erum, Grupo Soledad, Cauchos Verdú, Mustang, Pedro García, Grupo Pea, Cristaleria Soler, Wintex, Plásticos Mondragón, Tutto Piccolo, Fempa, Caixa Petrer, Indústrias Tak, Gráficas Miger, Ending, Protecnic.

El coneixement i l'experiència adquirida del teixit industrial i el seu interès en el desenvolupament de noves metodologies docents, li ha permés desenvolupar continguts curriculars per als alumnes, amb una gran aplicació pràctica, i en els quals els conceptes es treballen amb tallers i jocs d'empresa que simulen la realitat empresarial.

Les seues àrees d'interès són: anàlisi i reenginyeria de processos, manufacturing, organització del treball, millora contínua, millora i estandardització del treball, estàndards de temps, competitivitat i innovació, gestió de projectes, modelat de processos, gestió d'operacions, gestió empresarial, innovació docent.

Text de [Francisca Sempere Ripoll](#)

Palmira Torregrosa Giménez

MURO

DOCTORA EN HISTÒRIA PER LA UNIVERSITAT D'ALACANT I DIRECTORA DEL
MUSEU ARQUEOLÒGIC CAMILO VISEDO MOLTÓ D'ALCOI.

Palmira Torregrosa Giménez, nascuda a Muro.

Llicenciada en Geografia i Història i doctora en Història per la Universitat d'Alacant.

Especialista en art rupestre prehistòric.

Dins del món de la investigació, ha participat en diferents projectes d'investigació arqueològica i té variades publicacions com ara llibres i articles en revistes especialitzades.

Pel que fa a l'activitat laboral, va treballar molts anys en empreses d'arqueologia, i en l'actualitat és arqueòloga municipal de l'Ajuntament d'Alcoi i directora del Museu Arqueològic Camilo Visedo Moltó.

Des de 2014, treballa també com a professora associada de Prehistòria a la Universitat d'Alacant.

Text de **Palmira Torregrosa Giménez**

Gloria Segura Jordá

Autora de SENTINELLES

Gloria naix a Alcoi en 1979, des de molt xicoteta sent curiositat i adoració pel món de les arts. Mentre completa els seus estudis de Batxillerat Artístic i Tècnic Superior en Il·lustració i Arts Aplicades a l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi, es forma també a l'Escola Municipal de Belles Arts de la mateixa ciutat.

Es llicencia en Belles Arts (UMH) en 2005 i continua la seua formació amb el Màster Universitari en Estudis Culturals i Arts Visuals (perspectives feministes i queer) MUECA en 2022. En 2023 ha començat a desenvolupar una investigació doctoral amb enfocament feminista entorn de la ferida dins de les arts visuals en la Universitat d'Alacant. Forma part del Col·lectiu DAMAC (Dones Artistes de la Mancomunitat Alcoià - Comtat) i des de l'any 2016, forma part del Comité Consultiu GNEAUPP.

El seu perfil laboral es desenvolupa en la fotografia, postproducció, creació i l' Art plàstic i Visual. Ha exposat obra pictòrica i fotogràfica en ciutats com Buenos Aires, Montevideo, Barcelona, València, Alacant, Sevilla, Palma, Cartagena, Madrid i ha impartit multitud de conferències en països com Colòmbia, Xile, Brasil, Mèxic, l'Uruguai i Espanya. Actualment, és docent en dues Universitats Espanyoles, a la Universitat Major de Santiago de Xile i a UDEA en Medellín, Colòmbia.

Foto de: Macu Seguí

FORMACIÓ ACADÈMICA

- 2023.** Doctoranda UA.
- 2022.** Màster Oficial Universitari Estudis Culturals i Arts Visuals (Perspectiva Feminista - Queer) UMH. Elx.
- 2000 - 2005.** Llicenciatura BBAA. UMH, Elx. Facultat d’ Altea.
- 1998 - 2000.** Tècnica Superior Arts Plàstiques i il·lustració. EASD. Alcoi.
- 1988 - 1998.** Secció plàstica/ Dibuix i pintura. EMBBA, Alcoi.

PREMIS I BEQUES

- 2023.** *Mulier Mulieris*. Selecció. MUA, Alacant.
- 2022.** Biennal Art Nostre. Selecció. Alacant.
- 2022.** Beca IMIO. Institut Nacional de Dones. Ministeri d’ Igualtat d’ Espanya.
- 2020.** Adquisició Santa Georgina. Excel·lentíssim Ajuntament d’ Alcoi.
- 2011.** *Mulier-Mulieris*. Selecció, Santa Georgina. MUA. Alacant.
- 2011.** Mirades des de la fotografia i l’ arquitectura. Selecció. I. C. Juan Gil Albert. Alacant.
- 2009.** Port de Cultures. Selecció. Fotografia. Excel·lentíssim Ajuntament de Cartagena.
- 2007.** Certamen UBICA. Fotografia. Excel·lentíssim Ajuntament Sant Joan d’ Alacant.
- 2005.** Beca Talens, Pintura. Barcelona.

EXPOSICIONS INDIVIDUALS

- 2023.** Secció 02. UCA. Facultat de Belles Arts. Buenos Aires, Argentina. SILAUHE.
- 2023.** Amagades. Càtedra Antoni Miró, Excel·lentíssim Ajuntament Alcoi, UA. Centre Ovidi Montllor, Alcoi.
- 2013.** Secció I. Sala Exp. Son Espases. Palma de Mallorca.
- 2011.** Secció I. Raddisson Plaza. Montevideo. Uruguai. SILAUHE.
- 2005.** Santa Georgina. Hangars FFCC Altea. Alacant.
- 2005.** Miscel·lanea. Oassis Gandia Palace. València.

EXPOSICIONS COL·LECTIVES

- 2024.** *Mulier Mulieris*. Col·lectiva. MUA. Alacant.
- 2023.** Retratart. Col·lectiva. Toni Miranda. Mútua Levante. Alcoi.
- 2022 - 2024.** Biennal Art Nostre. Col·lectiva Itinerant. Interior d’ Alacant.
- 2022.** (No) És fàcil parlar de gènere. Ariadna García , Mireia Pérez , Virginia Jordá i Gloria Segura. Càtedra Antoni Miró, Excel·lentíssim Ajuntament d’ Alcoi, UA. Centre Ovidi Montllor, Alcoi.
- 2020.** Adquisicions. Col·lectiva. Excel·lentíssim Ajuntament d’ Alcoi.
- 2012.** Ciència, Art i compromís. Carlos Corres, Dani García i Gloria Segura. FIBES. Sevilla.
- 2011.** *Mulier Mulieris*. Col·lectiva. UA, Alacant.

- 2011.** Mirades des de la fotografia i l’ arquitectura. Col·lectiva. Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert. Alacant.
- 2007.** Certamen UBICA. Col·lectiva. Excel·lentíssim Ajuntament de Sant Joan d’ Alacant.
- 2006.** Carrega/Descàrrega. Col·lectiva Grupo PAM!! C.C. Sant Joan d’ Alacant.
- 2005.** Visions /Versions. Col·lectiva. C.C. Sant Joan d’ Alacant.
- 2005.** Santoral Docent. Col·lectiva CASA PAM!! Palau de les Arts, Altea.
- 2004.** Simposi Escultura Contemporània. Performance. Castell de Santa Bàrbara. Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert. Alacant
- 2004.** Murals per a la Interculturalitat. Itinerant. Elx, Gandia, València, Sant Joan d’ Alacant.
- 2003.** Exposició Beca Talens. Barcelona.
- 2003.** Poemar. Col·lectiva. CAM, Alcoi.
- 2002.** Els estrets d'Altea. Col·lectiva. Hangar FFCC. Altea.
- 1998.** Itinerant Naturalment. Col·lectiva. Oriola, Elx, Alacant, Alcoi, València. EASDA. Alcoi.
- 1988 - 1998.** Exposicions secció plàstica EMBBAA. Centre Cultural Mario Silvestre. Alcoi.

Sentinelles

Dones pioneres a Alcoi al SXXI

SISTEMA PÚBLIC
VALENCIÀ DE
SERVEIS SOCIALS

